

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 257. — ŠTEV. 257.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 1, 1918. — PETEK, 1. NOVEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Ustaja avstrijskih čet

AVSTRIJSKE ČETE SO SE UPRELE IN ČASTNIKI SO STREGALI SVOJIM ČEPIC CESARSKA KOKARDE. — VSE POZDRAVLJA REPUBLIKO.

Bern, Švica, 31. oktobra. — V sredo so se završile tako na Dunaj kot v Budimpešti vojaške ustaje. Tako poročajo berlinski listi, ki čete kot narod je pozdravljali nastop republike.

Berlinska "Vossische Zeitung" je objavila poročilo iz Budimpešte, v katerem se glasi, da je velikanska množica naskočila vojaške četne jete in oprostila politične in vojaške četnike. Revolucionarne čete so se polastile istočne železnice ter dveh vlakov s četniki, ki sta ravnokar odhajala na fronto. Vojski v teh vlakih so se pridružili ustašem, ki so imeli strojne puške ter veliko zalogo municije.

Dunajski poročevalci berlinskega "Tageblatt" pravi, da se je začelo gibanje na Dunaju v četrtek zjutraj z velikimi manifestacijami dijakov in delavcev.

Predsednik Narodnega sveta, Dingshofer, je objavil razpisne poslanske zbornice, da bo zbornica takoj prevzela administracijo. Veliko častnikov si je potrgalo s čepice cesarske kokarde in cesarsko zastavo se je spustilo s parlamenta.

Pozneje se je objavilo, da je sprejela zbornica poslanico na prednika Wilsona in tudi ustavo.

Nikdo, — pravi list, — ne posveča nobene pozornosti vladi ministrstva Lammaseha. Vsaki trenutek se pričakuje odstopa Lammaseha, avstro-ogrski zunanji minister.

Poroča se, da se mudi cesar Karol na gradu Goedeloe, ki se nahaja v bližini Budimpešte. V cesarskem vlakcu je bilo šestnajst vojakov s polštivom in cesar je imel s seboj tudi ključ do zakladnice.

London, Anglija, 31. oktobra. — Po celi Avstro-Ogrski predaja nered in velika zmešnjava. Resni kravali so se završili v Budimpešti ter se širi agitacija vsepovsod.

Berlinski poročevalci kodanjskega "National Tidende" pravi, da uganja na hrvaško-ogrski meji na tisoče dezertirjev nečestivna vojskovanja in da se je napadlo in oropalo železniške vlake. V Slavoniji se je požgalo veliko gradov ter gore baje tudi mesta. V najbližnji brzjavki se glasi, da dezertirajo avstrijski vojski v Srbijo.

Tekom demonstracij v Pragi se je razvilo ameriško zastavo ter so v spredu reprodukcije kipa svobode.

Pričakuje se, da bo Lammasehev kabinet odstopil, dočim se nahaja armada v stanju popolnega razkroja.

V Budimpešti zahteva narod republiko in vojski nadomestijo cesarske kokarde z revolucionarnimi znaki. Revolucionarne čete prevladujejo celo mesto.

Krvavi boji se vrše v Zagrebu, glavnem mestu Hrvaške, soglasno s privatnim sporočilom, katero se je sprejelo ter odposlalo na mejo. Nekateri vojski v Zagrebu se še niso pridružili ustašem.

Nemško avstrijsko državo se je ustanovilo z ukrepom nemškega narodnega sveta ter poslala predsedniku Wilsonu obvestilo glede akcije. Nova država zahteva zase vse ozemlje stare Avstrije, v katerem je večina prebivalstva nemška.

Ta nova država priznava neodvisnost jugoslovanske in čehoslovaške države. Zahteva zase Moravsko in Slezijo. Predsednika Wilsona pozivlja, naj da nemškemu narodu pravico, da si določi sam svojo usodo.

Hrvaški Sabor v Zagrebu je glasoval za popolno odločitev Hrvaške, Slavonije in Dalmacije od Ogrske, — soglasno z ženevskim sporočilom na pariški "Matin". V tej brzjavki se glasi, da je okrašen Zagreb z narodnimi zastavami in da proslavlja narod sprejem resolucije.

Ogrska poslanska zbornica je sprejela večeraj predlog, v katerem se izjavlja, da so prenehala obstajati ustavna razmerja med Ogrsko in eni strani ter Reko na drugi. Mesto Reko so zapustile ogrske oblasti ter se nahaja v rokah hrvaških čet.

Fochovi pogoji za premirje

KODANJA POROČAJO, DA IMA NEMŠKA VLADA V SVOJIM OKOLJAH FOCHOVE POGOJE. — TURČIJA BO V NAJKRAJŠEM ČASU NAPROSILA ZA MIR. — TAKOJŠNJE IZPRAZNENJE VSEGA ZASEDENEGA OZEMLJA.

London, Anglija, 31. oktobra. — V sredo zvečer so dospeli v Berlin pogoji, pod katerimi je maršal Foch pripravljen skleniti z Nemčijo premirje. Tozadevno poročilo je priobčila "Vossische Zeitung" in se bilo brzojavljeno v Kodanji.

"Daily Express" pravi, da bi v kratkem času naprosila tudi Turčija za premirje.

Zavezniki bodo zahtevali popolno in brezpogojno predajo. Turčija bo morala dovoliti zaveznikom ladjam prosto pot skozi Dardanele ter se ne bi smela protiviti, če bi hoteli zavezniki izkreati iz njenega ozemlja svoje čete.

Nadalje mora izročiti zaveznikom gotove osebe, ki so obtožene, da so prekršile pravila civiliziranega vojevanja.

London, Anglija, 30. oktobra. — (Poročilo Ass. Press.) — Po ukaznjem mestu krožijo vesti, da se je versailleski medzavezniki tojni svet zedinil glede pogojev z ozirom na premirje.

Takoj po teh pogojih bodo izročeni Nemčiji končni mirovni pogoji.

Paris, Francija, 30. oktobra. — Ker je Avstrija zaprosila za premirje in ker je Nemčija izjavila, da je zadovoljna z Wilsonovimi predlogi, je jasno, da bodo zavezniki stavili centralnima velesilama pogoje, ki bodo Avstriji in Nemčiji onemogočili še enkrat kaliti mir veta.

Pogoji, ki bodo poslani Nemčiji, bodo najbrže sledeči: Nemčija mora takoj demobilizirati in razorožiti svoje armade. Vso artilerijo mora izročiti zaveznikom.

Nemške in avstrijske čete morajo izprazniti Belgijo, Francijo, Švico, Rumunsko, Srbijo, Črno goro, — in najbrže tudi Slezijo-Holštajn, kateri deželi je Nemčija ukradla Danski.

Nemčija mora izročiti zaveznikom vso svojo mornarico in vse voje podmorske čolne.

Zaveznike armade bodo zasedle utrjena mesta ob Renu. Zavezniki brodovje bo okupiralo Helgoland in Kielski prekop. Nemci morajo izprazniti Alzacijo in Lotarinško.

Nemčija mora zapreti Kruppove tovarne v Essenu. Tozadevno povelje se mora izvršiti pod poveljstvom zaveznikih častnikov. — Nadalje morata Avstrija in Nemčija zapreti tudi vse druge munijske tovarne.

ITALJANSKA FRONTA, KJER SE AVSTRIJCI UMIKAJO.

Umor Breškevskaje

Boljševiki so ustrelili Breškovskajo, "stara mater" ruske revolucije.

Amsterdam, Holandsko, 31. oktobra. — Soglasno z brzjavko iz Petrograda je bila dne 27. oktobra ustreljena madama Breškovskaja, "stara mati ruske revolucije", ker je nasprotovala boljševičem režimu.

Katarina Breškovskaja je bila stara 75 let. Preživela je petdeset let svojega življenja v izgnanstvu v Sibiriji, kamor se jo je poslalo leta 1873. Po 21 letih je bila izpuščena ter je prišla leta 1904 v Ameriko.

Po svojem povratku v Rusijo je bila zopet aretirana ter poslana v prognanstvo leta 1910. — Vprizorila je več dramatičnih poskusov, da pobegne, s čemur je postala znana po celem svetu, a vsi ti poskusi so se izjalovili.

Začasno je bila oproščena tekom ustaje leta 1905, a je bila kmalu nato zopet vržena v ječo ter zadobila popolno svobodo šele leta 1917, po strmoglavjenju dinastije Romanovičev.

Nekoč je izjavila: — Jaz poznam notranjost tridesetih ječ tako natančno kot poznata menih svojo celico.

Železnica Dunaj-Berlin odrezana.

London, Anglija, 31. oktobra. — Razmere v notranjosti Avstro-Ogrske izključujejo vsako nadaljnjo bojevanje, soglasno s poročili, ki so dospela danes zvečer semkaj. Železnice, ki so potrebne za prevažanje čet in provizij, so popolnoma razorganizirane.

Vse zveze med Zagrebom, Reko, Dunajem in Budimpešto so prekinjene in železniško zvezo med Berlinom in Dunajem se je odrezalo.

Monarhija se nahaja v stanju popolne anarhije.

Trinidad za naše posojilo.

Fort of Spain, Trinidad, 30. okt. Da poznajo tukajšnji prebivalci vrednost ameriških posojil svobode in vojnovarčevalnih znamk, je najboljši dokaz to, ker so podpisali za 35,000 četrtga vojnega posojila in so dosedaj kupili že za \$2000 vojno-varčevalnih znamk.

Nemčija mora izročiti zaveznikom vse načrte nemškega generalnega štaba, katere so napravili nemški štabni častniki za bodoče vojne.

Nemške bojne ladje morajo zaeno z zavezniki pobratiti mine iz Sredozemskega morja in krog angleških otokov.

Strogi pogoji

Pariški list objavlja zelo stroge pogoje za dovolitev premirja.

Paris, Francija, 31. oktobra. — V uvodnem članku, v katerem se razpravlja za premirje, predlaga list "L'Information" naslednje pogoje:

— Internacionalizacija (pomednarodenje) Bospora in Dardanel.

— Zasedenje sovražnih pristanišč v Jadranskem morju.

— Predaja avstro-ogrskih bojnih ladij.

— Pravica za uporabo avstro-ogrskih železniških prog.

— Izpraznenje Alzacije in Lotarinške ter ozemlj, katera se je krivično zasedla na zapadu in iztoku.

— Predaja orožja, municije in podmorskih čolnov.

— Zasedenje trdnjav in mostov preko Renu ter zasedenje Luksemburga in Essena.

— Zasedenje Kiela in Hamburga.

— Odstranjenje min iz teritorialnih voda.

— Predaja dela sovražne trgovske mornarice kot dela odkodnine za povzročeno škodo.

— Prenehanje izdelovanje vojnega materijala.

George Boussonot, član mornariškega komiteja v posl. zbornici, je pisal glede istega predmeta v "L'Journal" ter predlagal, naj se zapleni sovražna brodovja izročijo podmorske čolne ter zasede Cuxhaven, Helgoland, Pulj in Kotor. Izbujljeno tonajo naj se nadomesti s sovražniško.

Samo 50 slučajev.

London, Anglija, 30. oktobra V neko angleško pristanišče je dospel parnik, na katerem je bilo šeststisoč ameriških vojakov. Tekom cele vožnje jih je med temi samo 50 zbolelo na influenco. Ta rekord je bil dosežen, ker so vojski točno izpolnjevali vse prepise in ker so zdravniki v vsakem oziru storili svojo dolžnost.

Petrolej se je podražil.

Newyorka Standard Oil Co. je zvišala ceno petroleja za 1 in 3/4 centa pri galoni. Družba se izgovarja, da zelo primanjkuje surovine.

Nemčija mora izročiti zaveznikom vse načrte nemškega generalnega štaba, katere so napravili nemški štabni častniki za bodoče vojne.

Nemške bojne ladje morajo zaeno z zavezniki pobratiti mine iz Sredozemskega morja in krog angleških otokov.

Delo U-čolnov

Del posadke je blodil petnajst dni po morju. — Nemčija se ni kaj ne drži svoje obljube. — Kapitana in šest mož še vedno pogrešajo.

Dasiravno je Nemčija objavila da ne bodo njeni podmorski čolniki več potapljali ladij, se te svoje obljube veliko ne drži. 10. oktobra je nek velik nemški podmarni vjel norveški parnik "Stifinder", ko je bil ta oddaljen 1000 milj od ameriške obali.

To se je izvedelo, ko je v ponedeljek neka ameriška ladja došla v bližini ameriške obali rešili čoln, v katerem se je nahajalo deset mož posadke parnika "Stifindera". Šest mož še vedno pogrešajo.

Ko so jih dobili, so bili tako utrujeni, da so jih morali prenesti na ameriški brod. Izprašali so jih člani norveške komisije in ameriški uradniki. Po morju so blodili celih petnajst dni.

Mornar John Frederickson je povedal sledeče:

— Parnik "Stifinder", ki je imel 1600 ton, je odplul iz New Yorka dne 26. septembra. Namenjen je bil v Avstralijo in je prevažal olje za Vacuum Oil Co. Ker smo imeli zelo lepo vreme, se je vožnja prve dni precej hitro nadaljevala.

Popoldne dne 13. oktobra smo bili oddaljeni od obali že tisoč milj. Naenkrat pa zaslišimo grozen pok, kateremu so sledili v kratkih premorih še trije. Natančno smo videli, kako je pljusnilo morje, ko so padle kroglje vanj.

V razdalji podrgre milje smo opazili velik podmarni. Kapitan je dal povelje, naj vstavimo. Zatem se nam je približal podmarni čoln in nam dal znamenje, naj gremo vsi v rešilne čolne ter se mu približamo. Vzeti smo morali seboj tudi listine.

V prvi čoln so šli sledeči: kapitan Bjerklund, drugi mat in še pet mož posadke. Mat Fritti in ostali smo stopili v drugi čoln. Fritti je imel seboj listine. Takoj velikanskega podmorskega čolna nisem še nikdar videl. Predstavljal sem si jih veliko manjše in vsled tega sem prišel do zaključka, da je bil to gotovo supersubmarni.

Poveljnik je pregledal naše listine in nam rekel, naj se vrnemo. Ko smo hoteli splezati na svojo ladjo, je dal poveljnik znamenje, da ne smemo tega storiti. Dal nam je znamenje, da moramo odvesti proti obali. Lahko si mislite naš strah. Vedeli smo, koliko smo oddaljeni od obali in obenem smo bili tudi prepričani, da je ne dose poljako legijo. Pred mestno hišo smo, posebno vsled tega, ker je bila, se spremila vojaška godba.

Avstrijci se pogajajo z Diazom

AVSTRIJA SE JE PRIČELA POGAJATI Z ITALIJO GLEDE PREMIRJA. — RAZMERE V DVOJNI MONARHIJI SO BAJE V KAOTIČNEM STANJU.

Dunaj, Avstrija, 31. oktobra. — Neki avstrijski deputaciji se je dovolilo prekoračiti bojno črto za uvodne dogovore z italijanskim vrhovnim poveljnikom. Tako se je danes oficijelno izjavilo.

Poročilo se glasi: — Vrhovno armadno poveljstvo je v torek zjutraj potom parlamentarja ustanovilo zvezo z italijanskim armadnim poveljstvom. Vprizorilo se bo vsak napor, da se izogne nadaljnemu nepotrebnemu prelivanju krvi, za prenehanje sovražnosti in sklenitev premirja.

Proti temu koraku, katerega so povzročili najboljši nameni, je zavzelo italijansko vrhovno vodstvo sprva stališče odločne odklonitve in šele v sredo zvečer se je v soglasju z italijanskim vrhovnim vodstvom dovolilo generalu Weberju z deputacijo prekoračiti bojno črto za uvodne dogovore.

Če se morajo vsled tega nadaljevati grozote vojne na italijanskem vojnem pozorišču, bo treba vso krivdo in odgovornost pripisati sovražniku.

London, Anglija, 31. oktobra. — Avstrijski vrhovni poveljnik na italijanski fronti je naprosil generala Diaza, italijanskega vrhovnega poveljnika, za premirje.

Tako ugotavlja Exchange Telegraph Co. Prošnjo se je sporočilo zaveznikemu vojnemu svetu v Versailles.

Italijanski armadni glavni stan, 30. oktobra. — V odgovor na objavo Avstrije, da je pripravljena izprazniti italijansko ozemlje, je Italija oficijelno odgovorila, da je prišla ponudba prepozno.

Domneva se, da bodo skušali Italijani pognati Avstrije z italijanskega ozemlja še predno bo mogoče podpisati premirje.

Brezpogojna predaja Turčije

London, Anglija, 31. oktobra. — Turčija se je brezpogojno udala. Premirje s Turčijo se je uveljavilo danes popoldne.

Pogoji premirja, katere se izvaja sedaj, vključujejo prosti prehod skozi Dardanele za zaveznika brodovja. Tako je objavil danes v poslanski zbornici Sir George Cave, tajnik za notranje zadeve.

Nadaljni pogoj je neposredna predaja angleških vojnih ujetnikov. Drugi pogoji obsegajo zasedenje fortov v Dardanelah in Bosporu, da se zagotovi varen prehod zaveznikih bojnih ladij skozi Bospor v Črno morje.

Poslalo se je odgovor, da je podadmiral Calthron, angleški poveljnik, opremljen s polnomočjo, če pošlje Turčija svoje poveljenike, da slednjim obrazložijo pogoje, na podlagi katerih bi zavezniki privolili v prenehanje sovražnosti, na kar bi se moglo skleniti premirje.

Turški odposlanci so dospeli v Mudros, na otoku Lemnos v pričetku tega tedna ter je v pretekli noči admiral Calthrop podpisal premirje v imenu zaveznikov.

Za sedaj je še nemogoče objaviti polno besedilo pogojev za premirje.

Konečni predlogi Turčije za mir so sledili porazom, katere so doživela turške armade v Palestini in Mezopotamiji ter nadalje polomu Bulgarske, vsled katerega je bila Turčija izpostavljena napadu z druge strani. Predlogi niso prišli nepričakovano, dasiravno imajo Turki navado barantati ter čakati, da pride ponudba z druge strani.

Anglija, koje čete so v največji meri dovedle do strmoglavljenja otomanskega cesarstva, je seveda najbolj interesirana, vendar pa se pričakuje, da se bo predloge predložilo onim zaveznikim narodom, ki so v vojni s Turčijo, še predno se bo poslalo odgovor.

Domneva se, da se bodo gibali pogoji precej v mejah onih, katere se je stavilo Bolgarski, kar bo značilno brezpogojno predajo.

Teritorialna vprašanja se bo prepuščalo mirovni konferenci.

začel pihati močan nasproten veter.

Trdne vezi za bodočnost.

Belfast, 31. oktobra. — Viskont French, generalni guvernir Irske je govoril danes na neki pojedini, katero mu je priredil na čast Lord Mayor ter izjavil, da so ameriške črte uredile bodočnost anglo-saškega plemena.

Med drugim je rekel tudi sledeče: — Ti nesmrtni junaki, ki spe drug poleg drugega na francoskih bojiščih, so za vedno strnili nerazdružljive vezi našega plemena. To bo pribavilo trajen mir obupnemu svetu.

Potop ameriške ladje.

Philadelphia, Pa., 31. okt. — American Manganese Manufacturing Co., javlja, da se je njena ladja "Ethel" potopila v bližini Kube. Ladja je bila na svojem tretjem potovanju. Posadka se je vsa rešila.

"Ethel" je bila lesena ladja, opremljena s petimi motorji.

Poljski junaki.

Newyorkski župan Hylan je sprejel večeraj v avdienci deset poljskih vojnih veteranov. V Ameriko so prišli zbirat postvojnec za li tudi prepričani, da je ne dose poljako legijo. Pred mestno hišo smo, posebno vsled tega, ker je bila, se spremila vojaška godba.

"Popolna predaja".

Melbourne, Avstralija, 31. okt. Avstralski narod ne bo prej zadovoljen, dokler se Nemčija popolnoma ne vda *zaveznikom in ne sprejme vseh njenih pogojev. — Tozadevno resolucijo je sprejel tukajšnji občinski zastop.

"GLAS NARODA" VOYENN PUBLISHING COMPANY (Slovenian Daily) ... Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 42 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Bolj "gemuetlich" južni Nemeč ali avstrijski Nemeč pomenja osebo manjšo nevarnost za svet kot pa arogantni junker. Mogoče ga je treba v njegovem sedanjem strašnem prebujenju bolj pomilovati, ker se je v svoji pretekli servilnosti izročil s krvjo omadeževanemu tiranstvu birokracije, ki ne pozna niti v uri skrajnega poraza drugeobrambe kot fraze Metternichove za prestiž pro-sece tradicije.

Oklic Slovincem za podporo slovenskim izseljencem

Dragi rojaki! Ze pred enim letom je bil osnovan v Švici "Fond slovenske emigracije", ki ima namen da podpira uboge slovenske dijake-begunce, ki so pobegnili iz Avstrije. Ta fond ima torej samo namen podpore onim slovenskim dijakom, ki živijo sedaj v Švici in so dobri Jugoslovani, brez ozira, s kateri stranki pripadajo.

Ti ubogi mladeniči, politični begunci, so skoraj brez vseh sredstev in živijo v največji bedi in siromaštvu. Nimajo niti denarja, da si kupijo zimsko obleko, in ker so cene živil v Švici neizmerno poskočile, trpijo ti siromaki glad in pomanjkanje.

Tu v Ameriki je veliko blagostanje in se vedno mnogo belega kruha. Ali je mogoče, da bo slovenska Amerika puščala gladovati slovenske puntarje, ki so hrbet obrnili avstrijskemu trinoštvu in ki delajo v Švici na propagandi za jugoslovensko stvar?

Samo par drobtinice z bogate ameriškane mize bi zadoščalo tem siromakom.

Slovenska Amerika, ki je skoraj kot en moč proti Avstriji, naj tu tudi dejansko pokaže s tem, da pošlje podporo tem pogumnim mladeničem, ki trpijo na pomanjkanju, ki nimajo ne zimske obleke, ne tečne hrane.

Ali more slovenska Amerika mirno gledati, kako propada slovenska rodoljubna mladina?

Prepričan sem, da je bilo nepoznanje pravega stanja krivo, da se tekom tolikih mesecev ni nič napravilo v Ameriki za te naše mlade ljudi, od katerih prihajajo ganljive prošnje za pomoč.

Ali more dopuščati plemenito srce ameriških Slovincem, da naša mladina propada, ker ji nikdo ne priskoči na pomoč?

Radi tega apeliram v teh zgodovinskih časih, ko se ustvarja Jugoslavija, na vse Slovence brez razlike stranke, da vpsoljejo denarno pomoč "Fondu slovenske emigracije", katerega upravlja g. Mihael Vošnjak, Collonge sur Territet, Švica.

Pozivljvam ameriška društva, da prirejajo veselice za naše dijake v Švici, in prosim posameznike, da priskočijo z denarno pomočjo.

Ker je pošiljanje denarja v Švico zvezano s težkočami, bom sam sprejel, potrjeval in odpošiljal v Švico našim dijakom-beguncem namenjene svote.

Izvolite torej nasloviti denarne pošiljatve: Bogumil Vošnjak, 702 Southern Bldg., Washington, D. C.

Z jugoslovenskim pozdravom B. Vošnjak, član Jugosl. Odbora, za Fond slovenske emigracije, Collonge sur Territet, Švica.

Dopisi

East Norwalk, Conn. Če se ne motim, se je pred par leti ustanovil sklad za najbednejše med bednimi v starem kraju ter je "Glas Naroda" priobčil vplačane prispevke. Žalostno, da so nadaljnji prispevki izostali in ploč ideja zaspala. Seje v zadnjem času je "Glas Naroda" rojake zopet pozval, da je skrajni čas, da se za te trpine čim prej kaj ukrene.

Da, res, skrajni čas je. Mir ni več daleč. Željno ga pričakujemo celi svet in zlasti nesrečni Slovenci doma — a zajedno gledajo z grozo v temno bodočnost, ko bo življenjsko vprašanje morda hušje kakor za časa vojne. Zima pred durni a prazne kašče; denarja piče in še ta brez veljave. Bolezen in požabljenosti vseposod. Sprejdi naj zadaj nič kot beda in beda. Nobele rešitve iz tega groznega položaja — od nikjer pomoči. Omaguje — pada.

A glej! Tam daleč na zatonu dišči zvezdnato polje; mirno in obetajoče sveti kot edina nada našega nesrečnega, do smrti izmučenega naroda. Od tam mu prihaja mir — od tam pride gotovo tudi pomoč. Ali ga svet le vara? O me! Ne vara ga, ker vem, da ga menla ni med nami, bodisi v tem ali nemem taboru, ki bi hotel to nado zjaviti ali le zmanjšati, in sem prepričan, da bo vsak rojak po svoji moči pomagati in tudi vpošteval. "Kdor da takoj, da dvatrat" in s tem vsaj nekoliko ublaži neznočni položaj nesrečnih.

Gotovo bi bilo uspešno, ako bi ta namen vsi slovenski časniki, kakor svoj čas za Liberty bonde, posebnim vsakdanjim pozivom rojake na to rodoljubno in dobrolešno prispevanje opominjali.

Slovenci so se — z le malo izjema — dovoljno odzvali Stricu Semu. Pri današnjih plačih ne bo nihče prizadet, ako kak četrtdioar ali dolar podari domu na oltar. Vsek darovalec bo lahko na to potosen, shvalečnost pa bo breznejna.

Seveda naj ne velja ta poziv taciim slakerjem, ki se razumejo le na 6% mero.

Pri vsaki priliki, kakor ob krsti, poroki itd., naj bi se v ta namen nabiralo.

Tudi norvalški Slovenci, po številu tri družine: Ogrinci. Krajčič in Premru, smo ob smrti rojaka Franka Zelene iz Greenwiche,

Sem, kakor tudi vsem drugim želim. Da ne bom predalec zašel s temi vsticami, zatorej naj zadostuje za danes; pa drugič kaj več. K sklepu svojega dopisa pozdravljam vse čitatelje in čitateljice tega nam priljubljenega lista Glas Naroda, tebi list pa želim mnogo zavetja pri vsaki slov. družini. Anton Zagel.

Joliet, Ill.

Vreme imamo že mrzlo in kmalu bo priklimalo starša zima. Dela se precej dobro in tudi plače so dobre. Dela se večinoma od kosa.

Tukaj precej razsaja bolezen španska influenza. So ljudje precej bolni in je že veliko Slovincem umrlo. Umrli so: Stanislav Janežič, 2 leti in pol star; podlega je španski influenci, John Rozman, rojen v Podzemlju, podlega influenci in pljučnici v Emergeney bolnišnici, kjer se nahaja tudi njegova žena s 3 otroci. Istam je bil rojen in krščen sinček Edward Joe. Ana Zivec, stara 28 let; zapuščila 4 male otroke, od katerih je najstarejši 7 let najmlajši pa tri mesece. Rudolf Prašnikar, znani slovenski krojač, star 42 let. Ana Zeleznik, ki zapuščila 2 otroke.

Sedaj sklenem svojo slabo pisavo in ostanem zvesta naročnica Glasa Naroda. Pozdravim vse Slovence in Slovenke po Ameriki. Naročnica.

NEMŠKO PREBIVALSTVO BEŽI

London, Anglija, 29. oktobra. — Kakorhitro so padle prve bombe v Kolín, je začelo prebivalstvo, stanujoče ob južnem teku reke Rena in na Vestfalskem v paničnem begu bežati.

Tozadveni poročilo je dobil haški dopisnik Daily Mail.

Vložniki so navallili na banke, kjer so zahtevali nazaj svoj denar. Dobili so le malo nominalne vrednosti.

Tudi v Berlinu se je polastila prebivalstva finančna panika. Mestna oblast je bila prisiljena izdati za \$12,500,000 papirnatega denarja.

ŠPANSKA INFLUENZA

V sedanjem času razširjanja kužne bolezni španske influence morali bi zelo paziti, da se je obvarujejo. Kadarkoli opazite vnetje oči, tok nosnice, bolečine v hrbtu, glavobol, bol udov, mrzlice, vročico in splošno oslabost, priporočamo vam sledeča navodila kot najboljša sredstva za obvarovanje proti tej bolezni: Grganje in izpiranje grla ter nosa s Severovim Antiseptom, kateri naj se uporablja raztopljen; vzemite po en del tega zdravila na tri dele gorke vode. Ko počutite mrzlico ali takoj za pričetkom kihanja, vzemite takoj eno ali dve Severove tableti za prehlad in gripo ter ponovite vsake tri ure, dokler vaša čreva ne pričnejo dobro delati. Ako se vas prime kašelj, tedaj vzemite kakšno gorko pjačo, da se dobro spoteite. Če se pa še ne čutite boljše, potem pa hitro pokličite zdravnika in naredite vse, kar vam on svetuje. Gore navedena zdravila bodo veliko pomagala, da se obvarujete proti influenci, zatorej je zelo umestno, da imate vedno omenjene zdravila pri rokah doma. Prodajajo se v lekarnah po sledečih cenah: Sever's Antiseptol 35c., Sever's Cold and Grip Tablets 30c., in Sever's Balsam for Lungs 25 in 50c. Ako vam je nemogoče dobiti ta zdravila v vaši domači lekarni, potem jih naročite naravnost od W. F. Severa, Cedar Rapid, Iowa. (Adv.)

Avstrijski Nemci in Dunaj. Pariz, Francija, 29. oktobra. — Izvrševalni odbor nemških strank v Avstriji je sestavil provizorično vlado in sklenil poslati preds. Wilsonu separatno noto.

Dunajska soc. Arbeiter Zeitung pravi, da bosta Nemčija in Avstrija brez odloga kapitulirali.

Kje je moj brat AVUGUST ČUFAR? Prosim ga, da se oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, za kar bom zelo hvaležen. — Josephine Turek, 60th Place & 74th Ave., Argo, Ill. (30-10-1-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Jugoslovanska Katol. Jednota. Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900. Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, box 251, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik neizplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa. NADZORNIKI: JOHN GOUZE, Ely, Minn. ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill. IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI: GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash. LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn. JOHN RUPNIK, S. R. box 21, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR: JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432 7th St., Calumet, Mich. JOHN MOVERN, 624 2nd Ave., Duluth, Minn. MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAVEVALNI ODBOR: RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O. FRANK ŠKRAVEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo. GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA. Vsi dopisi, tišajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priložbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen prispod. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristo tisoč dolarjev). Bolniški podpor, poskočin in smrtin je že izplačala do \$1,500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje. Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih nasebinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitev novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami. Za nadaljna pojasnila se obrnite na glavnega tajnika.

NIZKA CENA. Nova hiša na prodaj za prodajno ali gostilno v Ljubnem p. Celju na Štajerskem. Katerega v seli kupiti, naj se oglasi na št. 51 Edison St., Milwaukee, Wis.

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

Rad bi izvedel za naslov FRANKA HRVAT. Doma je iz Loka pri Divači, Primorsko. Isčem z imenom njegovega očeta, ki se s daj nahaja v bolnišnici v Kan Pa. Kar je za več pojasnila, me se obrne do mene. Prosim vas, čejenjeni rojaki, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga javi ali naj se sam oglasi. — Jacek Štok, Dankle Store, Kinzua, Pa. (31-10-2-11)

"Kamerad"

Malo več kot štiri leta je, ko je poslala Avstrija Srbiji svoj — "najbolj strašni dokument", ki je zahteval, naj se odpove Srbija svoji notranji prostosti.

Sedaj, ko završujejo srbske armade oproščanje svoje domovine, pa se je predala Avstrija ter priznava odkrito, da mora sprejeti zahteve zunanje države glede svoje lastne notranje organizacije.

Z vojaške strani je povsem lahko določiti pogoje za premirje z Avstrijo. Izpraznjen italijanskega, srbskega in rumunskega ozemlja, zasedenje Trentina od strani Italije, vključno trdnjavo Franzens feste, ki nadvladuje Brenner-prelaz; demobilizacija avstrijskih armad ter zasedenje prelazov, ki vodijo iz Rumunske v Transilvanijo, ki naj bi bila od sedaj naprej rumunska.

To bi bila zadostna jamstva. Kakšna garancija pa obstaja, da bo obstala Avstrija, s katero naj bi se sklenilo mir?

Pariz javno že izjavlja, da je Avstrija prenehala obstajati. Predsednik Wilson je že priznal pravico Čeho-Slovakov in Jugoslovanov, da slede svojim lastnim željam, čeprav bi pomenilo to odločanje od habsburške krone. Priznava pravico Italije, da vzame pristno italijanske, še neodrešene kraje. Izjavil se je za zopetno ustanovljenje Poljske, s čemur se bo odtrgalo od Avstrije njene poljske province. Če ni podal še nikake definitivne izjave z ozirom na Rumunce, krije njegov duh tudi te iztočne Latince, ki imajo poleg tega še formalna jamstva naših evropskih zaveznikov.

Z ozirom na Madžare in avstrijske Nemeč, oropane njih slovenskih in latinskih podanikov ter vržene na njih lastne prave meje, kaj bo postalo z njimi?

Ali morejo skleniti mir z Jugoslovani in Čeho-Slovaki ter staviti na mesto dualnega sistema četverostrano monarhijo?

To je upanje avstrijskega cesarja. Če pa Slovani ta predlog odklonijo, je prišel konec habsburške monarhije. Nemeč se lahko priklopijo nemškemu cesarstvu, dočim bodo morali Madžari ustanoviti majhno državo, manjšo kot bo katerakoli sosednih.

Avstro-Ogrska je bila družabništvo 22.000.000 Nemečev in Madžarov, ki so vladali 30.000.000 Slovanov in Latincev. To je bilo trgovsko podjetje, v katerem ni imela večina nikake kontrole in le malo besede.

To trgovino pa se bo sedaj likvidiralo. Aktivno premoženje se bo enakomerno in pravično razdelilo. Če pa bo tvrdka nadaljevala s posli, bo manjšina še nadalje vladala večini.

Prejšnja večina se bo morala tudi pozneje ukloniti. Če bo ta tvrdka še obstajala ali ne, je odvisno od Slovanov, katere bodo podpirali zapadni narodi ter jim nudili priliko za odločitev.

Danes nam predvsem zanima, kak učinek bo imela predaja Avstrije v Nemčiji. Celo to pa bo za bodočnost manj važno in značilno kot dejstvo avstrijskega poloma.

Avstrija ni bila še nadalje v stamtu pomagati Nemčiji ter ima vsled tega njena predaja le še moralno vrednost in naj je ta tudi velika. Nenadno zdrobljenje starega cesarstva, njega bližajoči se razpad, — to je ono izmed velikih dejstev sedanje vojne.

Ena izmed velikih sil, najbolj zločesta, ozirajoča se nazaj v davna stoletja, glavni stan tiranstva in reakcije ter političnega in verskega zasledovanja, je na tem, da — izgine. Trideset milijonov sužnjev se bo naenkrat oprostilo.

Napredovanje francoske revolucije, ustavljeno vsled Dunajskega kongresa, se je razsilo. Več moč in žensk kot jih je bilo na severu in jugu v dobi Državljanske vojne, prebivalstvo, ki je večje kot ono, oproščeno vsled združenja Italije, bo naenkrat osvobojeno. To je eno izmed velikih človeških dejstev.

Avtokracija in tiranstvo se bosta borila z vso silo, da se izogne ta popolnemu polomu, ki preti. Avstrija je vedno izgubljala vojne, a kljub temu dobivala nove province potom ženitev. Izognila se je uničenju na mirovni konferencah potom izurjenosti svojih diplomatoev ter nesoglasja med njenimi sovražniki.

Njena poslanica napoveduje jasno vnaprej nov boj. Vojno se je naglo prestavilo z bojnega polja na zeleno mizo, a se jo še vedno lahko izgubi na novem polju, če se bo ponovilo napake preteklosti.

Zadnji dnevi cesarstva

Češka revoltira ali vpriparja revolucijo. Albanci in Črnogorci so pozabili na staro sovraštvo ter strmglojavili avstrijsko vlado.

Ogrska, separatno kraljestvo, združeno z Avstrijo, je pod protivnim kabinetom raztrgala slabe vezi, ki so jo vezale z Avstrijo. Turška mirovna ponudba je gotova stvar.

Italjani, s pomočjo Angležev, Francozov in Amerikancev, potiskajo Avstrije nazaj. Nadaljnji Italjani potiskajo avstro-ogrsko silo iz albanskih divinj, dočim napredujejo Srbi na nagel način ob železnici, da zasedejo Belgrad ter rešijo Rumunske.

Na Dunaju vedo dobro, da je igre konec in čuti je uporne glase, ki bi imeli pred letom dni za posledico vešala ali smrt s kroglo. Ekonomski položaj se roga vsakemu opisanju. Hrane primanjkuje in denar je le košček ničvrednega papirja.

Celo vspricho tega obupnega položaja hočejo avstrijski državniki z varnim instinktom burbonstva, ki se ne nauči ničesar ter ne pozabi ničesar, rešiti položaj s — praznimi frazami. Pri tem kopirajo nemško bedastočo ter prosijo za "premirje", pri čemur naj bo "predsednik tako prijeten ter prične z overturami". Simpatije so bolj na mestu z ozirom na Dunaj kot na Berlin.

Pismo iz ujetništva

Berezovka, Sibirija,
19. avgusta 1917.

Velescenjeni g. Sakser!

Iz srečne dobe pred vojno je nam še v dobrem spominu Vaše cenjeno ime, kot ime zvestega sina domovine, ki je več kot enkrat z dejanjem pokazal svojo domovinsko ljubezen, zvestobo, delavnost in požrtvovalnost. Na podlagi tega spomina apeliramo na Vas in na podlagi Vašega dela v preteklosti se trdno nadejamo, da ne prezrete našega klika, temveč da nam priskočite na pomoč.

Skoraj leto dni že živitarimo tu, v neznatni vasi Sibirijev, brez koristi za nas in brez haska za druge. Potem, ko je večina že v drugih taborih prestala vse težave in vse gorje ujetniškega življenja, črpajo iz skromnih ostankov naših življenjskih sil zadnje moči, da se spleh vzdržimo. Poizkusili smo vse mogoče, da bi se izklopali iz tega pogubonosnega položaja, da bi vsaj dosegli možnost izpolniti sebe v naobrazbi, skratka, da bi vsaj malo izpolnili svoje življenje z delom. A vsi naši naporji so bili brezuspešni, ker kot člani melega slovenskega naroda nismo deležni nobenih podpor in navezani smo le na sebe.

In vendar je v nas volja in moč, koristiti ne samo sebi, temveč z delom pomagati tudi drugim. A nikjer nobene prilike, nikjer ni roke, ki bi nas potegnili na delovno polje in mladi ter polni volje smo obsojeni, da polagoma propademo.

Po prijaznosti uredništva Glasa Naroda dobivamo zanimivi ameriški dnevniki in čitanje tega zanimivega lista je porodilo v nas misel, da poskusimo pri svojih sorodnih svojo srečo. Pri njih moramo najti sočustvujoča srca, saj so prestali po svojem odhodu iz domovine v histvu dokaj silne težave kot mi. Njih izborni izpeljano delo samopomoči ter njih nevdružen kulturni in gospodarski napredek pa jamčijo za dovolj veliko silo, svojo voljo tudi izpeljati. In le v prepričanju, da moremo tudi s svojimi skromnimi silami koristiti ameriškim Slovencem, posebno sedaj, ko bo vojna tudi v njih vrste vsakalga morda tudi občutne vrzeli.

Vaše vplivno mesto, Vaše poznanje amerikauskih razmer Vas brez dvoma naravnost določuje za posredovalca, če ste seveda pripravljeno prevzeti to zamudno delo. Prosimo Vas torej, da nas reklamirate pri ruski vladi za ameriške Slovence. Saj končno bo vendar dovoljeno Benjaminu slovenskih narodov, da si pomaga kot vedno, tako tudi v najvišarnejši dobi, sam, ko mu že drugi nečajo pomagati. Saj vendar ne more biti v interesu zaveznikov, da bi popolnoma pogubili mali slovenski narod, ki brani stoletja biser Adrije, most Evrope, kakor je dejal Napoleon, pred mnogostevilnimi sovražniki uspešno, kakor more le živati slovenski narod. In narod je pogubljen, če se mu ne dovoli niti tako skromna samopomoč.

Veno dobro, da ni lahko izpeljiva naša prošnja, ali da ni izvršljiva, o tem nas uče drugi dogodki, ko so celo Nemci dobili od ruske vlade prostost in dovoljenje, da so odšli ne samo v Ameriko, temveč tudi domov. Omenjamo samo slučaj Otto Bauerja, dasi se seveda nikakor nečemo primerjati z njim. Ali ta ljubezen, ki je podžigala vsa njegova dela, ta ljubezen do človeštva, ki mu je pred vsem izposlovala prostost, je lastna tudi nam. Nič manj pa, kot je ljubil in ljubi Otto Bauer človeštvo, nič manj ne ljubimo mi v slovenskem narodu človeštvo. In kakor je njemu bila ta lepa ljubezen svetla zvezda vodilnica pri vseh njegovih delih, tako bo ista tudi nam zvezda rešiteljica v vseh težkih položajih.

Dovolite nam pa, da se sedaj pečemo z opolizo rečjo, popisa samega sebe. Opolizo, ker vemo, da je za moža najlepši popis njegovo gledo in ker zavaja popis samega sebe prav rad v samohvali. Ali da se izognemo vsakega takemu občutku, navajamo le suha dejstva, četrudi smo s tem v nevarnosti, da se premalo toplo priporočimo in da se talo lahko izjalovi ves naš poskus.

Telovadnim društvom bi mogli postročiti z izprašanji vadijeli Spokla, Stanko Gabrček, vadijeli Sokola II, v Ljubljani, absolvent slovenske trgovske akademije v

Trstu; Jožef Kozak, vadijeli Sokola I. v Ljubljani, abiturient ljubljanskega učiteljskega; Franc Ostanek, vadijeli Sokola v Idriji, absolvent idrijske realke in abiturientskega tečajja na dunajski (trgovski) visokotni akademiji. Vsi trije bi z lahkoto s svojim delom preživljali sebe, da bi slovenska telovadna društva ne imela v tem oziru nobenih izdatkov.

Pevskim društvom bi izdatno olajšal njih plemenit trud Anton Neffat, absolvent dunajskega konservatorija, znan kot izbrani dirigent, instrumentator ter večje klavirja in gosli.

Solskim društvom bi gotovo dobrodošel izborni kvalificirani učitelj Ivan Mahnič, ki je v svojem službovanju več kot enkrat pokazal, da nme svojo nalogo v vsakem oziru in ki mu je ravno v tem pogledu občina Podbrdo izstavila najlepše izpričevalo.

Jošip Bratina, absolvent idrijske realke uradnik pri goriskem Montu, ter Maks Gliha, v trgovski stroki dobro verzirani visokošolec, bi gotovo s svojim delom in svojim znanjem zadovoljila svoje delodajalec v vsakem oziru.

Končno mi dovolite še par besedi, da z njimi opaziram na svojo malenkost. Kot sin glavnega urednika "Slovenskega Naroda", pokojnega Ivana Železnikarja, sen se že zgodaj pečal z žurnalstiko in tako sem bil že v svojem 24. letu urednik "Edinosti" ter edini urednik "Soče" in "Primorca" v Gorici. Istočasno sem bil tajnik Goriske samostojne stranke, da, lahko rečem, da poznam politično delo do dobra. Kot jurist sem bil član uredništva "Omladine", sodeloval dalje pri raznih revijah, da poznam publicistično delo v vsakem oziru. Tik pred vojno sem bil v dogovoru z zagrebškim dnevnikom "Hrvatski Pokret" in le vojna je preprečila, da nisem postal slovenski urednik vodilnega lista hrvatsko-srbske koalicije. Enako je tudi le vojna preprečila realizacijo mojih dogovorov s sarajevskim "Narodom". Resničnost mojih navedb Vam radevolje potrdita g. dr. Gregorin, zaslužni voditelj tržaških Slovencev, seferurednik in lastnik "Edinosti", ter g. dr. Bogumil Vošnjak, univerzitetni docent in glavni deležnik Družbe za izdajanje listov "Soča" in "Primorec", ki sta oha člana Jugoslovanskega odbora v Londonu. Nezanje njihovega naslova preprečuje žalibože, da ne morem sam poprositi pri njih njih gotovo vplivne in sigurne pomoči.

Naše korektno vedenje v ujetništvu, naše socialno stališče v domovini ter naše trpljenje za časa vojne izključuje, da bi nadlegovali z neconvanami prošnjami z delom preobložene rojake v Ameriki. Zato sme prepričani, da nvažujete našo prošnjo z vso blagohotnostjo in da nas obdarite z vso silo svoje vplivne pomoči.

V slučaju pa, da bi tudi Vaša dobra volja ne mogla premagati vseh ovir, pa Vas najvljudneje prosimo za časopise, note slovenskih pesni ter druge pripomočke. Zahvaljujemo se Vam najtopleje za vsak Vaš korak in zagotavljam, da se bomo vsekdar potrudili opravičiti vse v nas stavljenе nade.

V upanju, da smo storili s tem pismom prvi korak v medsebojnem zblžljanju, bilježimo z vsem spoštovanjem vsekdar udani

Saša Železnikar,
urednik "Soče" in "Edinosti".
Naslov: Vojnopoljennyj avstrijskoj armii

Saša Železnikar,
Berezovka,
Zabajkalskaja oblast,
Russija, Sibirija.

(Pismo smo prejeli še-le danes, 31. oktobra 1918, in je razvidno, da je bilo na pota več kot eno leto in dva meseca. Od tedaj so se razmere v Rusiji znatno poslabšale, tako da po našem mnenju gorimovskih rojakov ni več na o značenem mestu, zato jih naša pomoč, žal, ne bi več dosegla. — Op. uredn.)

Cesar kupuje posestvo na Norveškem.

Kristijanija, Norveška, 31. okt. Poroča se, da nemški cesar kupuje neko posestvo v Molde na zapadnem obrežju. Norveški mornarji, ki imajo slabe izkušnje z nemškimi podmorskimi čolni, niso nič kaj veseli te novice.

Naše korektno vedenje v ujetništvu, naše socialno stališče v domovini ter naše trpljenje za časa vojne izključuje, da bi nadlegovali z neconvanami prošnjami z delom preobložene rojake v Ameriki. Zato sme prepričani, da nvažujete našo prošnjo z vso blagohotnostjo in da nas obdarite z vso silo svoje vplivne pomoči.

V slučaju pa, da bi tudi Vaša dobra volja ne mogla premagati vseh ovir, pa Vas najvljudneje prosimo za časopise, note slovenskih pesni ter druge pripomočke. Zahvaljujemo se Vam najtopleje za vsak Vaš korak in zagotavljam, da se bomo vsekdar potrudili opravičiti vse v nas stavljenе nade.

V upanju, da smo storili s tem pismom prvi korak v medsebojnem zblžljanju, bilježimo z vsem spoštovanjem vsekdar udani

Saša Železnikar,
urednik "Soče" in "Edinosti".
Naslov: Vojnopoljennyj avstrijskoj armii

Saša Železnikar,
Berezovka,
Zabajkalskaja oblast,
Russija, Sibirija.

(Pismo smo prejeli še-le danes, 31. oktobra 1918, in je razvidno, da je bilo na pota več kot eno leto in dva meseca. Od tedaj so se razmere v Rusiji znatno poslabšale, tako da po našem mnenju gorimovskih rojakov ni več na o značenem mestu, zato jih naša pomoč, žal, ne bi več dosegla. — Op. uredn.)

Cesar kupuje posestvo na Norveškem.

Kristijanija, Norveška, 31. okt. Poroča se, da nemški cesar kupuje neko posestvo v Molde na zapadnem obrežju. Norveški mornarji, ki imajo slabe izkušnje z nemškimi podmorskimi čolni, niso nič kaj veseli te novice.

PORUŠENA CERKEV V FLERS.

RUINED CHURCH AT FLERS From Sphere

DAN MRTVIH.

Ana Marin, Brooklyn, N. Y.

Plakajo milo zvonovi,
da stiška nam dušo, srce. —
V daljavi odmevajo zvoki
čez polje in sinje gore.

Danes praznujete mrtvi,
po tihih grobovih svoj dan,
jim pevajo pesni zvonovi
v žalnih akordih čez plan.

Kjer spijo nam dragi pokojni,
tja vleče nas danes srce,
olepšat jim naše s evetovi —
v nebo nam molitve plamte.

Le spavajte v miru, pokojni,
saj prosti ste zemskih skrbi...
zapisani groba usodi
smo z vami enako mi vsi!

Le plakajte milo, zvonovi,
v žalnih akordih čez plan!
Saj danes praznujete mrtvi
v tihih grobovih svoj dan...

VSEH MRTVIH DAN.

Bojne poljane 1. 1914—1918.

Zložil J. Lavrič.

Oj, veliki praznik je vstal
in zrl in zrl
na bojno poljano:

In prišli so mimo
kakor živi cveti
v pomlad odeti,
žarečih oči in mogočnih glasov:
V boj!

In prišli so nazaj
kakor jesenski listi na drevju,
kakor kapljice na vejevju
in iz njih pogled je bil pol krvi
in iz njih pogledov smrt govori
svojo sodbo.

In veliki praznik je vstal
in vztrepetal
in vztrepetal je lučie nobroj:
Za menoč, za menoč...

J E S E N.

Ana Marin, Brooklyn, N. Y.

Jesenski veter zopet veje
in zadnji list leti z drevca.
Po rmenem listju stapa deva
in briše si solze z očes,

ker ve, da bo v življenje evotje
obudil zopet solnčni zar,
ker ve, da krasno mladoletje
ne vrne se nikdar, nikdar...

Nemška cesarica.

Pariz, 31. oktobra. — Nemška cesarica je, kakor se poroča iz Berna, Švica, bolna in zelo slaba ter se vedno spominja ruske revolucije, vsled česar neprestano zahteva od cesarja, da se odpove prestolu.

VAŽNO NAZVANILLO DRUŠTVOM J. S. K. J.

Na priporočilo vrhovnega zdravnika J. S. K. J. se prosi društva, naj do nadaljnjega obvestila ne sprejmejo novih članov. To je potrebno valed razširjanja nalezljive bolezni — španske influence.

Jošip Piskar, gl. tajnik.

Roj za konje

Trpljenje prebivalcev mesta Denain pod nemškim gospodstvom. Boj za meso ubitih konj.

Z angleške armade na fronti, 31. oktobra. — Ako še kdo dvomi o nemški brutalnosti nad francoskimi civilisti, naj obišče Denain. Tekom triletne okupacije so Nemci dovolili mestnim prebivalcem samo tri mule za sveže meso. Vlada je zaplenila vse konje, krave, prašiče in kokoši, kakor tudi žito. Kazen za one, ki bi sami pospravili pridelke, je bila 60 mark, obena pa jim je bilo zaplenjeno tudi žito. Lastniki niso smeli niti trgati sadja s svojih drevca in niso smeli niti vzeti zelenjave, razun pod posebnimi predpisi.

20.000 prebivalcev, ki so ostali v Denainu, je skoro pomrlo lakote. Bili so oslabei, bledi, voščeno-rumeni, bolni, toda še vedno za vestni. Ko je v nedeljo prišel v mesto v spremstvu poveljjočega generala valeski prime, je stala na vsaki strani ulice velika množica stareev, žen in otrok, da pozdravijo svoje osvoboditelje.

Pod zastavami vseh narodov je družba prišla na glavni trg, kjer prazni podstav spomenika nekoga Francosa kaže nizkotnost Nemcev. Bronasti kip je osvoboditelj vzel s seboj. Na tem trgu so civilne oblasti mesta vstavile družbo in izročena je bila četrti diviziji, ki je prva vkorakala v mesto, zastava. Nato se je spreved pomikal proti podrti cerkvi, kjer je nek duhovnik, ko je prišel stal pod razbito streho, pripovedoval o trpljenju mesta. Duhovnik je s solzami v očeh rekel prinu samo: "Lepa hvala."

Ako bi bil prime 19. okt. z osvoboditelji, tedaj bi bil videl, kaj pomeni osvobodjenje. Neprestano se branč so Nemci bežali iz mesta in poskušali so vstaviti se ob železniški progi. Kanadei so jih obstreljevali z zakopnimi moznarji. Mlad vojak je vadiil svoje tovarše, da pregledajo mesto. Ko so mestni prebivalci enkrat uvideli, da so Nemci odšli, so privrli iz hiš in so vojake objemali ter poljubovali.

Zaloga krave so Nemci zažgali in so se še kadile. Tovarne so bile porušene, hiše so padale v prah. Z ulice so pospravili kadeče trnove, da je bilo mogoče vojakom hiteti skozi mesto na novo bojno črto. Ako bi bil prime nekaj dni prej prišel v mesto, bi mogel videti trupla civilnih oseb, katere so ubili nemški strelci, ki so prisilili žene in otroke iz kleti.

Ubitih je bilo 20 konj. In tudi največje nemško mučenje je bilo odrešenje za ubogo prebivalstvo. Ko so hoteli Kanadei odvesti mrtve konje, so lačni ljudje skočili na živali z dolgimi noži in so odrezali z njih vse meso; vojakom so pustili za pokop same kosti. Polovno se celo grob odkopali, da so kosti skuhalih in ostalo ni več, kot da bi zadostovalo za pasji grob.

Ko so žene razrezale konje, so se trgale za kose, da so slednjič izgledali kot cunje. Deklice in dečki so hiteli domov z rebri ter drugimi kosi mesa na ramenih, matere pa so poskušale rezati mast od droba.

Vojaki so razdelili svojo hrano s prebivalstvom in določeni so bili posebni vojaški oddelki, ki so prišli ljudem hrane.

JUGOSLOVANI

v Milwaukee, Wis.!

Bratje:—

Na prihodnjih volitvah, ki se bodo vršile v Wisconsinu 5. novembra, kandidirajo ljudje, lojalni Ameriki in njenim principom za osvobodjenje tlačanih narodov, med katere spadamo tudi mi Jugoslovani. Kandidat za kongres Združenih držav v četrtem okraju našega mesta je John C. Klezka, bivši senator državnega zbora države Wisconsin, Amerikanec, a po rodu Poljak, ki je pri vseslovenskem pokretu v našem mestu dokazal, da je človek nadarjen z duhom in plemenitostjo Amerikanca in kot tak bo tudi pomagal naši narodni stvari.

Gospoda Klezka podpira demokratska kakor tudi republikanska stranka, ker kandidira na patriotski platformi brez razlike politične stranke. Naši rodoljubi, ki so državljani in imajo pravico voliti, bodo storiili svojo dolžnost kot lojalni Amerikanci, ako bodo glasovali za Johna C. Klezka in bodo obenem pomagali naši narodni stvari.

V slučaju, da je demokratski kandidat izostal v prilog Klezka, tedaj poiščite pri volitvah na republikanskem tiketu Klezko v imo in stavite pred njim križ. To je edini kandidat četrtega okraja v našem mestu in okolici. Pomagajmo predsedniku Wilsonu izvojevati svobodo tlačanege jugoslovanskega naroda in to bomo storiili, ako volimo lojalne kandidate. Jugoslovan.

Pretrgana železniska zveza.

Pariz, 31. oktobra. — Zveza med Zagrebom in Reko ter Budimpešto in Dunajem je bila prekinjena. Čehi so odrezali železnico med Berlinom in Dunajem blizu Podmoklja (Bodenbach) in nemški vlaki morejo voziti samo do Sandave.

Ločitev Hrvatske od Ogrske.

Pariz, 31. oktobra. — Hrvatski deželni zbor v Zagrebu je glasoval za popolno ločitev Hrvatske, Slavonije in Dalmacije od Ogrske. Poročilo pravi, da je Zagreb odet v narodne zastave in da ljudstvo slavi revolucijo.

Konec nemške politike.

Bazel, Švica, 31. okt. — "Vorwärts" v Berlinu piše: Kontinentalna politika Nemčije se je zrušila. Hamburg-Bagdad črta se je skrcnila v Hamburg-Podmoklje (Bodenbach) črto.

Kako so se izpremenili časi za prebivalce Denaina, Nemški vojak se niso bili tako strogi, ako je svetila luč skozi okna in ako je bilo določena kazen. Častniki ter podčastniki so bili najhujši. Kaznivali so ljudi, ako so šli čez ulice. Pobirali so dečke kot delavce. Nek general je ukazal nekemu sivemu možu, da je moral klečati pred njim, ker se mu ni priklonil, ko je šel general mimo njega. Nemci so govorili, da bo slabše, kadar bodo prišli Angleži, čes, da so, dasi dobri vojniki, vendar "divje zverine".

Nov agrarno političen program

(Jug. Čas. Urad, Washington, D. C.)

Pod tem naslovom piše "Narodni Gospodar", glasilo "Združene Zveze" v Ljubljani:

Jugoslovanska demokratska stranka je na ustavnem zboru dne 30. junija t. l. izpovedala tudi svoj agrarnopolitični program. Poročilo in debata o njem na zboru samem še nista objavljena, dasi bi javnost gotovo zanimala, zato se moremo baviti za enkrat samo z resolucijami samimi, ki se glase:

V spoznanju odločujoče važnosti gospodarskega napredka kmetijstva za bodočnost naroda Jugoslovanov smatra ustanovni zbor JDS. za potrebno, da se:

1. potom razširjenja in poglobitve strokovne izobrazbe ustvari podlaga napredka kmetijstva;
2. pospešuje ustanovitev in delovanje kmetijsko produkcijskih, trgovskih in drugih strokovnih organizacij in industrij;
3. podpira povzdigo produkcije sedanjih pridelkov in vpeljavo novih kulturnih rastlin ter povzdigo in spopolnjenje živinoreje, s pomočjo in izdatnim skrbstvom države;
4. potom primernege zakonodajstva omeji škodljivo razkosaanje, kakor tudi pokupovanje kmetij v svrhu pomnoženega veleposvestva;
5. potom vpeljuje starostnega zavarovanja za kmetijske delavce in gospodarsko slabe posestnike napravi začetek socialni zakonodaji v prid teh slojev in tako omeji izseljevanje.

Za čas, ki je sam s takim velikim razmahom povdaril važnost kmečkega stanu, so te resolucije mnogo prešibke in premedle. O najvažnejših aktualnih vprašanjih poljedelskega stanu popolnoma molče. Bolj kakor kdaj poprej, čutijo danes kmetovalci, kako mačehovsko je ravnila z njimi država med vojno. V ponesrečenem vmešavanju in urejevanju gospodarskega ustroja si državna birokracija pri drugih stanovih vendar ni upala dovoliti take samolastnosti kakor pri poljedeleih. Pri drugih centralah je vendar vsaj kolikor toliko soočlovanja pustila tudi stanovom samim, pri veliki industriji in veliki finanči se je celo popoinoma uklonila, kakor ponižna dekla ji je izpolnila z državno avtoriteto vse želje, ki jih velekapitalisti pred vojno niso mogli iuresničiti z lastnimi silami. Kmetijsko produkcijo je naložila na rame ženskam, stareem in nedorasli mladini, ki jih je vrhutega izročila brez vsake zaštite šikanam razliženih "anbauofficijev", ki o kmetijstvu dostikrat niso imeli najenostavnejših pojmov, ter odušeritv central, ki so rekvirirano blago dostikrat čez par mesece prodajale za podvojeno ceno pri slabši, tuji kvaliteti kmetovalcem nazaj. Ogrsko veleposestvo je spravilo lepe dobičke v žep na račun avstrijskega poljedelstva. Tudi "Krajsko deželno mesto za dobavo glavne živine" je spravilo na račun živinorejcev skupaj lepo svoto, ki danes baje fungira kot politični dispoziციjski fond. O vsem tem resolucije molče.

Ravno vojne razmere so živo dokazale, da imajo upravičen obsto samo taki veliki kmečki obrati, da njihovi gospodarji lahko enotno izvršujejo in vodijo vse proizvajanje. Zlasti v naših krajih s popolni neopravičenosti do nadaljnjege obstoja, v pretežni večini tujih, veleposestev menda nihče več ne dvomi. Demokratizacija poljedelske produkcije je vrhu tega krepko podčrtala ruska revolucija, ki je odlično agrarnega značaja. Za vso to časovno potrebo ima agrarno politični program JDS. samo skromno željo, naj se potom primernege zakonodajstva omeji škodljivo razkosaanje, kakor tudi pokupovanje kmetij v svrhu premoženja veleposvestva.

Pri čitanju teh resolucij se bo vsak kmetovalec vprašal, kako stališče bo stranka zavzemala v vprašanju varstvenih carin, kako si misli zaščito interesov naših malih poljedeleev nasproti veleagrarcev, zlasti ogrskim, in zlasti, kako misli čuvati njihove interese nasproti veliki industriji, predvsem železni in nasproti trgovini na primer manufakturni. In še na mnogo drugih vprašanj ne bo našel odgovora v teh resolucijah.

Rajni dr. Krek je napisal informativno knjižico o Slovenceh, pa ni omenil umetnosti, očitali so mu vsled tega, da je pozabil rokavice; kritični kmetovalci, ki bodo tehtali agrarnopolitični program JDS., bodo rekli, da je JDS. pozabila mnogo več.

RESNICA.

Zložil Franjo Neubauer.

Ne boj se resnice, če teška in trda, če pot je kamnita do nje! Saj vodijo tudi na vrh nebotični težavne nevarne steze. Tem lepše pa gora žari se, ko solnčni je svit nad vrhom razlit.

Oči kakor solnce zasijejo ti in prsi se željne napijejo ti planinskega zdravega zraka.

Oko z velikana ti gleda okoli: brezkraven obzor je pogledom odprt, pod teboj je svet neizmerni prostrrt:

vrhovi sijajno gorijo, po holmih se cerkve belé, na stolpih se križi zlaté, pod holmi je pisanih tisoč preprog pregnil čez njive in travnike Bog. Potoki srebrni vijo se in reke hité v neskončno moje...

Ne boj se resnice, neutrudno jo išči!

Če najdeš jo, jasno življenje ti bo, kot vrhi oko bo žarelo, veselo bo gledalo v svet ti oko in zrl zavzeto, prikrite doslej, krasote bo bajne brez broja, brez mej!

Strah pred Jugoslovani.

Curij, Švica, 31. okt. — Naglo prodiranje zaveznikov v Srbiji kar najbolj vznemirja Budimpešto. Oblasti se namreč boje, da bodo Jugoslovani prekoračili hrvatsko mejo, se zvezeli z zavezniškimi četami ter vkorakali v Budimpešto. To je tudi vzrok, zakaj je grof Andrássy tako nujno prošil za premirje.

Ali smrdi denar?

Gotovo ne, toda mnogokrat smrdi taisti, ki ga poseduje. Sreča pa je vedno, da imajo taisti povzročiti dobre živce.

PRVI NOVEMBER!

Ker dobivamo vedno več naročil od naših cenjenih odjemalcev širne Amerike, zahteva naša trgovina nove in večje prostore, in ker smo zalogo zlatnine, gramofonov in plošč veliko več nabavili (nakupili), smo bili primorani se s prvim novembrom t. l. preseliti v večje in boljše prostore, in sicer na št. 24 Main St., Conemaugh, Pa. S tem bomo lažje in hitreje postregli ter odposlajali blago našim cenjenim odjemalcem, obenem pa tudi pazili, da bo vsak pošteno blago dobil za svoj denar.

Priporočamo se toplo našim rojakom in rojakinjam za nakup zlatnine, Columbia gramofonov in slovenskih plošč za božične praznike ter obenem prosimo, da naj izvolijo poslati vsa naročila za zlatnino, gramofone in plošče na 24 Main St., Conemaugh, Pa., in ne več na stari naslov 456 Chestnut St., kot dosedaj. Se toplo in zahvalno priporočamo.

IVAN PAJK,
24 Main St., Conemaugh, Pa.
(14—11)

ONLY \$7.45 for This

High-Grade Gold Filled 30-Year- Guaranteed octagonal watch. Latest idea in thin models. Fitted with high-grade movement. Stem set and stem wind. Men and women sizes. C. O. D. by Parcel Post. Only \$7.45 for this excellent time keeper. Fully worth double. We know it will please you and you will recommend it to your friends. Just pay \$7.45 to postpaid. If not satisfied after ten days' trial, we will gladly refund your money. Order at once. UNIVERSAL WATCH CO., 747 N. Lincoln St., Dept. 62, Chicago

Samo \$7.45 za to prve vrste pozlačeno, za 10 let jamčeno, osmerokotno uro. Najnovejša ideja glede tankih modelov. Opremljena s prvvrstnim koležjem. Navija se na vrhu. Velikost za moške in ženske. C. O. D. po paketni pošti. Samo \$7.45, da se vpejete ta izborna ura. Vredna dvojne cene. Vemo, da vam bo ugajala in da jo bodeite priporočali svojim prijateljem. Plačajte pismonošni \$7.45. Ako vam po 10-dnevni poskušnji ne ugaja, vam bomo drage volje vrnili denar. Naročite takoj. UNIVERSAL WATCH CO., 747 N. Lincoln St., Dept. 62, Chicago

Kako je v Nemčiji

("Glas Naroda" je začel priobčati serijo člankov, katere je napisal ameriški časnikarski poročevalec Alfred G. Anderson. Zadnje dni se je mudil v Nemčiji in je s tem tvegal svoje življenje. Za časa svojo bivanje v glavnem mestu Nemčije je natančno spoznal vojaške, gospodarske in industrijske razmere. Po natančnem opazovanju vsega tega je prišel do zaključka, da je Nemčija izgubila vse upanje, da bi uspešno izvojevala sedanjo vojno.)

Pise Alfred G. Anderson.

Če bi bil prišel kak prodajalec ameriških Liberty bondov na Dansko, bi napravil izborno trgovino.

Na Danskem sem bil približno dva meseca. Vsaq Danec, s katerim sem govoril, bodisi možki ali ženska, je želel, da bi bila Nemčija prejkotskeje premagana.

Izgube Šlezvik-Holštajna Danci niso mogli nikdar pozabiti. Spomin na ti dve deželi se je pa prav posebno obudil tekom sedanje vojne. Želja vseh je, da bi bili ti dve deželi zopet priklopljeni Danskim. Do tega bi pa prišel edinole v slučaju, če bi bila Nemčija premagana. V sled tega torej ni čudno, da vsi Daneci, od prvega do zadnjega simpatizirajo z zavezniki.

Danska je v oficijelnem oziru nevtralna, dočim so v sreju vsi prijatelji zaveznikov.

Nekega dne je poslal k meni nek pek iz Aalborga mladega dečka s pismom in prošnjo, naj ga mu prestavim. Na pismu je bil natisnjen returni naslov: War Department, Washington, D. C. Pismo je vsebovalo zavarovalniško polico nekega ameriškega vojaka. Polica se je glasila na 10.000 dolarjev. Lastnik te police je bil oni danski pek. Ameriški vojak je bil njegov sin.

Neko fantovo pismo me je prepričalo, da je bil z ameriški vojaki "nekeje v Franciji".

Zdelo se mi je, kot da ima vsak Danec bodisi sina, brata ali kakega drugega sorodnika v Pershingovi armadi.

Ko sem šel nekega dne preko Annæ Plads sem videl mladega fanta, ki je vlekel za seboj vozček. Pri tem je živjagal neko melodijo, ki se mi je dozdevala zelo znana. Sprva se nisem mogel spomniti, potem sem pa izvedel, da je "Over there".

Pozneje sem tudi izvedel, da je besedilo komičnice predstavljeno na danski jezik.

Ko je nekdo igral orkester v Industrikafeen Sousovo skladbo "Stars and Stripes" so vsi navzoči navdušeno ploskali.

Skoraj po vseh danskih kinematografih kažejo ameriške filme. V knjigarnah sem videl dansko izdajo Gerardove knjige "My Four Years in Germany".

— Kupite to — mi je rekel danski prodajalec. — Če to prečitata, boste izvedeli vse, kaj in kako je v Nemčiji.

Dr. Egan mi je rekel pri neki priliki:

Neizmerno vesel vsi Dansko, ker se je Amerika vmešala v vojno. Toda če stori Amerika še nekaj, bo popolnoma rešila svojo nalogo. Zaveznikom mora dati na razpolago kolikor mogoče veliko število aeroplanov. Kakorhitro bi začeli zavezniški aeroplani obstrlejevati Berlin, bi se Nemčija vdala. Veste, Nemce je treba prijeti prav pri kosti potem so pa ponižni.

Zavezniško časopisje se je sprva zelo pritoževalo, da Daneci preskrbujejo Nemčijo z živili. Na tem je precej resnice. Toda pomisliti je treba, da so Daneci glede premoga in železa popolnoma odvisni od Nemčije. V zameno ji pošiljajo meso in druga živila. Da ni pri tem nobenih spekulacij in da nihče ne more kovati prevelikih dobičkov, je vlada vedno na straži, ki vestno kontrolira vse medsebojno trgovino.

Brezvestni spekulanti so hoteli vtihoplatjati razne stvari v Nemčijo. Toda namera se jim ni posrečila. Takoj so jim bili za petami vladni detektivi, ki so napravili konec temu izdajalskemu početju.

Vsi skupaj so prišli pred sodišče, kjer jih je sodnik Thorup obsodil na visoke kazni.

Na Danskem vlada precejšnja druginja. Čisto navadna obleka katero se je svoj čas lahko kupilo v New Yorku za petnajst dolarjev, stane šestdeset dolarjev. Navaden ameriški pisalni stroj stane 300 dolarjev.

Tudi na Danskem imajo karte za kruh, surovo maslo, sladkor in svinjino. Toda na karte se vse dobi. Racije so precej liberalne. Danski farmerji rede v prvi vrsti prašiče.

Za en dolar sem lahko dobil steak s krompirjem, kruhom in surovim maslom. Pred vojno je stalo vse to samo petindvajset centov.

Na Danskem je vsepolno tujevc. Večina je Nemcev, Švedov in Norvežanov. Daneci so sprva te tujece precej postrani gledali, ker so se bali, da ujim samim ne bo zmanjkalo hrane. Toda pozneje se je vse uredilo. Le malekateremu tujeju je namreč dovoljeno ostati na Danskem več kakor en teden.

Vsak tujec, ki pride na Dansko, mora na carinskem uradu odpreti kovčege in pokazati vso vsebino. Oblasti natančno zapišejo koliko oblek ima, koliko perila, koliko čevljev. Ako zapuša deželo, mu kovčega in drugo prtljago še enkrat pregledajo. Vse, kar ima več, kot je imel tedaj, ko je prišel, mu konfiscirajo.

To je potrebno vsled tega, ker so hodili tujeji na Dansko kupovat razne potrebščine in jih odnašali v svojo deželo, največ v Škandinavijo.

Kadarkoli sem stopil v karo, me je konduktor prijazno pozdravil. Če bi bilo tako kot v New Yorku, namreč, da bi kričali na ljudi: "Move along, lotsa room up in front", bi ga takoj odslovili.

Na celem Danskem pa nisem mogel dobiti kave. Pravega Danača si pa brez kave ne morete misliti. Za slabe kavine nadomestke računajo zelo visoke cene.

Zelo me je zanimal velik plakat, na katerem je bilo zapisano: "World's Greatest American Circus".

Stopil sem v cirkus in začel izpraševati uslužbenec. Najprej sem govoril z malim možem, neobritega obraza, ki je imel na glavi veliki kanski klubok. Pisal se je Joyce ter je bil doma iz South Dakote.

— Kako ste pa prišli sem? — sem ga vprašal.

— Pred sedmimi leti sem prišel v Evropo kot gledališki igralec. Od onega časa me ni bilo več v Ameriki. V Franciji sem se poročil ter organiziral ta cirkus. Ko je izbruhnila vojna, sem se odpravil na Dansko. Tukaj sem že štiri leta in potujem iz kraja v kraj. Nikoli pa ne morem zaslužiti toliko denarja, da bi se vrnil v Ameriko.

Med tem sta se približala dva zamorca iz Georgije.

— Kaj pa gospa Joyce? — sem ga vprašal. — Ali je Evropejka? — Ne, ni Evropejka. Ona je prava Amerikanka. — Ni ne veste, kakšna jahalka je to.

Da zna res dobro jahati, sem se prepričal še istega večera pri predstavi.

(Dalje prihodnjij.)

Naj vam pokažemo

Električni vacuum čistilnik zbira smeti v vrečo, iz katere ne more prah, namesto da bi pometali na kup kot z metlo.

Hiša, ki se čisti z Vacuum čistilnikom, ostaje dalje čista, kajti ni prahu, da bi legel na pohištvo. Tudi je bolj priročno in lažje čistiti z Vacuum čistilnikom kot pa s staromodno metlo.

Dovoilite, da vam pokažemo, kako skozi in skozi modern je ta čistilnik. Vsi čistilniki so napregli v našem izlozbenem oknu, kjer se bodo na željo drage volje pokazali.

The New York Edison Company

At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public
424 Broadway 126 Delancey Street 124 West 42d Street 15 East 125th Street
30 Irving Place 151 East 86th Street 362 East 149th Street Tremont & Monterey Aves

Varčevalne in vojno-varčevalne zanke na prodaj v vse naših uradih.

Strašna osveta

M. V. GOGOLJ.

(Nadaljevanje.)

— Oj, ti pošast, a ne oče! — za jela je ona, — ne, nikdar ne! Res je, pridobil si si oblast z meštinimi čari kleciti dušo in jo močiti; pa le Bog ji more veleovati da stori to, kar On hoče. Ne, nikdar ne stori Katarina, dokler bodem jaz, v njenem telesu, kaj Boga neljubega. Oče! Blizu je strašna sodba; ko bi tu tudi ni bil moj oče, bi mi ne mogel veleti, naj izdam svojega ljubega zvestega moža; da ko bi moj mož tudi ne bil veren in mil, niti tedaj bi ga ne izdala, zato, ker Bog ne ljubi hudobnih in nezvestih duš.

Tu je vprla svoje blede oči v okence, pod katerim je sedel gospod Danilo, in nepremično krlala. Kam gledaš? Koga vidiš ondi? zakričal je čarovnik.

Katarina duša je vstrepelala; pa že je bil gospod Danilo na zemlji in že je urno tekkel proti svoji gorji. "Strašno, strašno!" je govoril sam pri sebi in zautil v svojem kozaskem sreju plajšjivost; skoro je došel na svoj dvor, kjer so še vedno krepko spali kozaki, razven enega, ki je sedel na straži ter kadil iz pipe.

Vse nebo je bilo posejano z zvezdicami.

V.

Kako si storil prav, da si me vzdudil! je rekla Katarina, si otirala oči z veznim rokavom svoje srajce ter pogledovala od nog do glave svojega moža, stoječega pred njo. Kako strašna sanje sem videla! Kako so dihalo moja prsa! Uh! — Zdelo se mi je, da umiram. Kake sanje? Morebiti si videla

to-le? In Baruljšaš je pričel pripovedovati svoji ženi vse, kar je videl.

A kje in kako si pa zvedel vse to, moj mož? vprašala je začudeno Katarina. — Mnogo mi je bilo doela neznanu, kar si mi zdaj povedal. Ne, meni se ni sanjalo, da bi mi ubil oče mater, niti mrtvecev, ne, ničesar nisem videla; ne, ne, Danilo, ti mi nisi povedal pravega. Oj, kako strašen je moj oče!

Saj pa tudi ni nič čudnega, da nisi videla vsega! Ti ne veš niti desetega dela tega, kar ve duša. Ali veš, da je tvoj oče antikrist? Še lansko leto, ko sem šel z Ljubi vred nad Krimce (takrat sem se že bratil s tem nezvestim narodom), še lani mi je pravil opat Dratskega samostana (žena, on je svet človek), da ima antikrist oblast dušo vsakega človeka prizvati; a duša ide, kamor hoče, kadar človek zaspi ter leta z arhangeli vred okoli božjega svetišča. Jaz nisem poznal sprva tvojega očeta; da sem vedel, da ima takega očeta, pustil bi te in ne jemal greha na svojvo dušo, da sem se združil z antikristovim plemenom.

Danilo! dejala je Katarina, si zakrila lice z rokama ter jokala. Ali sem se v čem pregrešila pred teboj? Sem te izdala, moj ljubi mož? S čim sem si vendar zaslužila tvojo srd? Ali sem ti morda nezvesto služila? Ali sem ti kaj hudega rekla, kadar si se vesel vračal od kozaskega popivanja? Ali ti nisem rodila črnoobrvega sina?

Ne plakaj, Katarina, zdaj te poznam, ne bom te zapustil, ne! Vse je zagrešil le tvoj oče. Ne, ne, imenuj ga mojim očtom! On mi ne bo oče, Bog mi je priča, odrekam se njemu, svojetu očetu! On je antikrist, sovražnik božji! Naj izgine, naj tone — ne podam mu denarje v rešitev. Naj umrje žeje — ne podam mu vode, da si jo ugasi. Ti si mi oče!

VI.

Globoko pod zemljo sedi pri gospodu Danilu za tremi zapahji čarodejce, vkovan v železne verige, a v dalji gori nad Dnjeptom njegov vražji grad in kot kri rdeči oblaki se vale krog in krog iz starih zidov. Ne radi čarodejstva, ne radi Bogu neljubih činov sedi čarovnik v globoki tennici — take stvari sodi in kaznuje Bog; on sedi zavoljo dogovorov s sovražniki, vsled skrivnega izdajstva ruske pravoslavne zemlje — hotel je prodati sovragom ukrajinski narod in požgati kristjanske cerkve. Mračno gleda čarovnik; misel, črna kot noč, mu vstaja v glavi; samo še eden dan bo živel, a jutri, jutri se že bo moral posloviti od sveta; jutri ga čaka kazen. Ne čaka ga prav lahka kazen; to bi bila še milost, ko bi ga skuhali živvega ali ko bi odrli njegovo grešno kožo z rjega. Mračno gleda

čarodejce, omahnila mu je glava; morebiti se kesa pred svojo smrtjo; a njegovih grehi so toliki, da mu jih Bog ne more oprostiti. Zgoraj nad njim je ozko okence z železnim omrežjem. Z verigami rožjaje se je dvignil k oknu, da bi pogledal, ne prihaja-li morda njegova hči. Ona je krotka, nedolžna kot golobica, ali se ne usmili svojega očeta? — No, nikogar ni. Spodaj gre pot, po nji ne prihaja nihče; nižje dobi teče Dnjeper, on se ne meni za nikogar, on drvi. In obupno se odzvilja enolično njegovo šumenje v čarodejčevi duši.

Glej, nekdo se je pokazal na poti; — kozak je, vzdihne težko jetnik, zopet je vse pusto. Glej, zopet se nekdo približuje iz dalje; zeleni kontuš (orhnja) obleka na Maloruskem in Poljskem) je razpihljal veter, na glavi se lesketa zlati nakit. Ona je! Se bližje se je primaknil k oknu. Že prihaja, že je tu!

Katarina, hči, usmili se me — usmili se me!

Ona je nema, ne mara slišati, niti oči ne obrne na stolp; že je odšla mimo, že se je skrila. Pusto je zopet po vsem svetu; otožno šumi Dnjeper; otožno je tudi sree čarovnikov. Pa, ali pozna čarovnik otožnost?

Dan se uagiba k večeru. Že je zašlo sonce; ni ga več; že je tudi večer. Hladne je; nekeje tuli vol, odnekod se šujejo glasovi; ljudstvo gre z dela, veselo je in zadovoljno; po Dnjepru plove hitra ladja. — Komu je mar čarodejce?

Blesnil je na nebu srebrni srp; glej, ondi prihaja nekdo z nasprotni strani po poti; težko je razločiti v temi; Katarina se vrača!

Hei, radi Krista! Niti divja volčad ne raztrga svoje matere, hči, vsaj ozri se na svojega očeta!

Ona ne sluša, gre dalje.

Hei, radi ne srečne matere! Postala je.

Pridi in sprejmi poslednje moje besede!

Čemu me zoveš, neprijatelj božji? Ne imenuj me več svojo hčer! Med nama ne bodi nikakoga sorodstva. Kaj hočeš od mene radi nesrečne matere?

Katarina, bliža se mi konec! — Vem, tvoj mož me hoče privezati kobilam na rep in po spustiti po polju, a si more izmisliti tudi strašnejšo kazno.

Ali bi morda zadostvovala sploh kaka kazen na zemlji tvojim grehom?

Čakaj svojo kazen, nihče ne bo prosil zate!

Katarina, ne straji me kazen, kaj make na tem svetu! — Ti si nedolžna, tvoja duša bo letala v raju okoli Boga; a duša tvojega grešnega očeta bo gorela v večnem ognju in nikdar ne ugasne togam; še silneje in silneje bo plamtel; niti rosne kaplje ne dobi nihče, niti veter ne zaveje ondi. Ni mi mogoče vlašjati ti ome kazni, je dejala Katarina in hotela oditi.

Katarina, postoj! Samo še eno

Rad bi izvedel za prijatelja JOSIPA FILIPIČIČ, dona iz Križa na Krasu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njega, da mi blagovoli javiti na spodnji naslov, ali pa naj se sam oglasi, ako bo bral ta oglas. — Anton Mahnič, 2536 Richmond St., Philadelphia, Pa. (31-10-2-11)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Naznanjam žalostno vest, da je dne 6. oktobra umrl v Strie Sa-movi armadi v Camp Lee, Va., moj brat

FRANK ŠKRABA,

in sicer na influenco. Pogreb se je vsilil dne 17. oktobra v Imperialu, Pa.

Ranjki je bil rojen leta 1889 v vasi Tomišel pri Ljubljani in v Ameriki je bival čez 11 let. Tukaj zapuša 3 strice in 3 bratrance, v starem kraju pa enega brata, dve sestri in stariše.

Lepa hvala vsem, ki so se vdeležili pogreba; posebna hvala pa članom društva št. 44 SDPZ. ter članom društva št. 145 SNPJ. v Cliff Mine Pa., za krasne vence, ki so jih darovali umrlemu članu in prijateljem iz Moon Runa, Pa., za krasni venec.

Počivaj v miru, dragi brat, lahka naj ti bo svobodna ameriška zemlja!

Anton Škraba, zaljučiči brat. Moon Run, Pa., 27. okt. 1918. (31-10-1-11)

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Iakorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prisilodnik: IVAN PROSTOR, 1008 Norwood E'd., Cleveland, Ohio.
Predsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 118, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
I. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
II. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELER, 6602 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČVAR, R. F. D. 2, Box 29 Bridgeport, Ohio.

MAĐEONSKI ODBOR:

Prisilodnik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEI, Box 96, Wilkes, Pa.
I. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1128 Fabyan St., City View, N. E. Pittsburgh, Pa.
II. nadzornik: IVAN GROŠEHLJ, 808 E. 15TH St., Cleveland, Ohio.

ROBOTNI ODBOR:

Prisilodnik poroč. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 71, East Minn'ral, Kan.
I. poročnik: FRANO TEROFIČIČ, R. F. D. 8, Box 146, Fort Smith, Ark.
II. poročnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI KODRANIK:

Dr. FOSIP V. GRAHEK, 648 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 63 Central Street, New York City.

Osnovna društva, osiroma njih uradniki, so uljudno prošni, pošiljajo vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštih, Expressih ali Bapčnih denarnih nakasnic, nikakr pa ne potom privatnih čekov. Nakasnica naj 80 naslovljajo: Blaž Novak, Tittle Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaju, da opanjo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma namanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

besedilo! Lahko rešiš mojo dušo; niki odidi! izgovorila je Katarina ti se ne veš, kako dober in usmiljen je Bog. Ali si slišala o apostolu Pavlu, kako velik grešnik je bil? Potem se je spokoril in postal je svetnik.

Kaj naj storim, da rešim tvojo dušo? je rekla Katarina. Si-li morda kaj izmisliti jaz, slaba žena? Ko bi se mi je dovedilo iti odde, vse bi popustil; pokoril bi se, šel bi v pušcavo, nadel bi si na glavo ravnjak, dan in noč bi molil k Bogu; ne živel bi samo skromno, da, niti rib bi ne vzel v usta! Nič bi si ne postlal, kadar bi šel spat. Samo molil bi, samo molil! In ako mi ne odvzame božja milost niti stoti del vseh grehov, tedaj se zakopjem do vratu v zemljo, ali pa se zazidam v kamnite stene ter ne vzamem ne jedi, ne pijače in maram; in vse svoje imetje izročim redovnikom, da bi 40 dni in 40 noči brali maše za mene.

Zamisli se je Katarina. Ko bi ti tudi hotela odpreti, mu reče, pa ni ni mogoče razbiti verige.

Ne bojim se verig, nadaljeval je on. Ti praviš, da so mi zakovali roke in noge? Ne, jaz sem jim potemnil oči in mesto rok sem jim podal poleni; glej, tu sem, glej, na merz ni niti ene verige! rekel je in stopil sredi ječe. Jaz bi se tudi teh sten ne bal, šel bi skozi nje; a tvoj mož ne ve, kako so te stene. Naredil jih je svet pušcavnik in nikaka nečista sila ne more izvesti od tod čarovnika, razven če se mu odlene z istim ključem, s katerim je zapiral svetnik svojo celico. Tako celico si bom izkopal tudi jaz, veliki grešnik, kadar bodem zopet prost.

Slušaj, izpustim te, je dejala Katarina in postala pred durmi. A če me varaš, če postaneš zopet hudčev brat?!

Ne, Katarina, ne bom več dolgo živel; bliža se mi konec, čeprav nisem kaznovan. Ali misliš, da se prodam večnemu trpljenju?

Ključavnica je zaskripala. Ohrani te dobri Bog, dete moje! del je čarovnik ter jo poljubil. Ne dotakni se me, veliki greš-

Potrebuj se

125 PREMOGARJEV IN 25 KOKSARJEV

pri New River Company, ki obratuje 15 min v New River premogarskem polju, kjer se koplje slavni brezdinski premog, ki je bistven za uspešno izvojevanje vojne.

Premog je od 4 do 6 čevljev visok. Mehki je premog.

Želi se predvsem prejšnje premogarje, ki so zaposleni v nebiestvenih podjetjih. Stem bodo pomagali sebi in svoji vladi.

Prve vrste življenjski pogoji. Dobre šole in cerkve. Imamo C. & O. ter Virginian Ry Car zalogo ter delamo vsaki dan.

Pišite ali se oglasite takoj pri: THE NEW RIVER COMPANY, McDonald, W. Va.

ali kateremu koli U. S. Employment uradu.

Dr. Koler

61 OVENSKEI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, Spodnja, Pittsburg, Pa. ki ima 30-letno prakso v zdravstvu, s čim vseh naših bolanih.

Manjvredne krvi zdravni v prejšnjem časi, ki ga je izumel dr. prof. Koler. Če imate mogoče ali neobstoječe, v krvi, izpadanje las, bolečina v kolenih, pridite in izkušite vam bom kri. Ne skrajta, kot ta bolezen se ozdravi.

Vse možne bolani zdravim po 50 centov. Kakor hitro opazite, da vam prevrača zdravje, ne skrajta, kar je potrebno, pridite in izkušite vam bom kri. Ne skrajta, kot ta bolezen se ozdravi.

Hydrocele ali vodna kila zdravim v 90 urah in steor brez operacije. Bolani mahuje, ki povzročijo bolečino v križu in hrbtu in vseh vrst prvih vseh vrst, zdravim v 90 urah.

Nevarnost, tujanje, bolečina, vseh vrst, bolečina, bolečina, bolečina in druge vrste bolani, ki nastanejo vseh vrst, zdravim v 90 urah in steor brez operacije.

Uradna ure: vsakdan od 8. ure jutraj do 8. urevečer; v petkih od 8. urejutraj do 8. urevečer; ob nedeljah od 8. urejutraj do 8. urevečer.

Ne pozabite ime in naslov: Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravjenje akutnih in kroničnih boleznih. Jaz sem se zdravim na 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker imam slovensko, sate vas morem popolnoma razumeti in spoznam vašo bolezen, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skoz 23 let sem pridobil posebno skušnje pri zdravljenju možkih boleznih. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite kmalu.

Jaz odpravim manjvredno kri, masuje in lise po telesu, bolani v griu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne boleznih, ošabelost, boleznih v mehurju, ledicah, jetrah in ledicah, cmenico, revmatizem, katar, slato kilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 8. urejutraj do 8. urevečer. V torekkih, četrkih in sobotah od 9. urejutraj do 8. urevečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov: Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolače, da vas razumejo. Jaz imam hrvaško in le starega kraja, sate vas lažje zdravim, kot vas razumejo.

REMEMBER THE DAYS

SUNDAY	ONE MEAL WHEATLESS	THURSDAY	ONE MEAL WHEATLESS
MONDAY	ALL MEALS WHEATLESS	FRIDAY	ONE MEAL WHEATLESS
TUESDAY	ONE MEAL WHEATLESS	SATURDAY	ONE MEAL WHEATLESS
WEDNESDAY	ALL MEALS WHEATLESS		

LANDA XMAS GIFT

GEN